

RELIGIEUS FAKE NEWS

In de Ritakapel van de kerk OLV van Troost vond ik een aantal boeken. De kerk is dagelijks open dus iedereen kan daar wat achter laten. Een van de boeken was een bijbel, het andere was een voor mij onbekend boek met de titel 'Het grote conflict' op de kaft, met daarop foto's van het Colosseum, de Sint-Pieter, Maarten Luther en het Vrijheidsbeeld. Wie zou dit in de kapel hebben achtergelaten? En waarom?

Daar kwam ik al snel achter. Het boek was door een protestantse dame geschreven. Het grote thema in het boek was dat er verschillende krachten zijn, van de duisternis en van het licht, van de duivel en van God. Op alle mogelijkheden komt dat aan het licht en u kunt het al raden, de tijd van de middeleeuwen was er een van grootse duisternis, met de heerschappij en macht van pausen die de mensen schijnwaarheden zouden verkondigen. Maar toen, met de komst van Luther, kwam het licht, want iedereen kon de bijbel nu zelf lezen. Geen paus of kerk die je in duisternis hield, maar het licht van de genade om zelf de bijbel tot je te nemen. De bedoeling van degene die het boek had neergelegd was duidelijk: jullie leven als katholieken nog steeds in de duisternis, en het wordt tijd dat jullie in het Licht van God treden.

Nu houd ik van geschiedenis, en een voordeel van het lezen van (goede) geschiedenisboeken, is dat het je helpt om een juist en weloverwogen oordeel te vormen. Met name over populaire aannames, over meningen die doorgegeven worden en die we aannemelijk vinden omdat ze ons meestal ook goed uitkomen. En laat ik eerlijk zijn: dat vraagt ook eerlijkheid bij mijzelf. Zo wordt vaak gezegd dat men in de Middeleeuwen de bijbel niet las, of niet mocht lezen, en dat pas met Luther de bijbel in de landstaal verscheen. Het is altijd genuanceerder. In 1361 verscheen al de Hernse bijbel, nog wel gebaseerd op het Latijn en niet het Grieks en Hebreeuws, en in 1477, dus 40 jaar voor de Reformatie, werd de Delftse Bijbel gedrukt. Zeker in de 15^{de} eeuw had je rijke burgers die het zich konden veroorloven een bijbel aan te schaffen en deze ook lezen. Vergeten we niet dat het tot de komst van de boekdrukkunst ongelofelijk duur was om een bijbel te kopen.

En zo blijft er wel meer 'nieuws' de ronde doen dat altijd genuanceerder ligt, of gewoon onwaar is. De Middeleeuwers dachten dat de aarde plat was. Echt? Bij de schrijvers Dante en Chaucer is de aarde een bol en alle wetenschappers uit de Middeleeuwen gingen er van uit dat de aarde een bol is. Waarom wij dat toch denken? Omdat veel schrijvers in de 19^{de} eeuw vonden dat de Middeleeuwen maar een donkere tijd was, waarin de katholieke kerk de mensen dom hield, en als uitdrukking daarvan werd overal door hen verkondigd dat de Middeleeuwers dachten dat de aarde plat was.

“Zegt maar: Zijn leerlingen zijn Hem in de nacht komen stelen terwijl wij sliepen. 14En mocht dit soms de landvoogd ter ore komen, dan zullen wij hem wel kalmeren en er voor zorgen dat gij geen last krijgt.” 15Zij namen het geld aan en deden zoals hun voorgezegd was. Dit verhaal is onder de Joden verder verteld tot op de dag van vandaag.” (Mat. 28,13-15) Dat lezen we aan het einde van het Matteüsevangelie als de soldaten bij het graf merken dat het graf van Jezus leeg is. We lezen het op Tweede Paasdag in de kerk. Ons grootste geloofsmysterie wordt teruggebracht tot weloverwogen 'fake-news', 'nepnieuws' dus er is niets nieuws

onder de zon. Het blijft altijd goed je bronnen te onderzoeken, en je kop niet gek te maken. Toch?

Pastoor Gerben Zweers, Parochiefederatie Heverlee.